

AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH W KONINIE
АКАДЕМІЯ ПРИКЛАДНИХ НАУК У КОНІНІ
UNIwersYTET NARODOWY W UŻHORODZIE
УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
POŁUDNIOWO-WSCHODNI INSTYTUT NAUKOWY W PRZEMYŚLU
ПІВДЕННО-СХІДНИЙ НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ У ПЕРЕМІШЛІ
KRAJOWY UNIwersYTET STOCZNIOWY W IMIĘ ADMIRALA MAKAROWA
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ ІМЕНІ АДМІРАЛА МАКАРОВА

**ROZWÓJ NOWOCZESNEJ EDUKACJI I NAUKI –
STAN, PROBLEMY, PERSPEKTYWY**

TOM XVII:

***PRZEWYCIĘŻANIE SYTUACJI KRYZYSOWYCH
W NAUCE I W EDUKACJI***

Pod redakcją:

Jan Grzesiak, Ivan Zymomrya, Vasyl Illytskyj

**РОЗВИТОК СУЧАСНОЇ ОСВІТИ І НАУКИ:
РЕЗУЛЬТАТИ, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ
*TOM XVII:***

ПОДОЛАННЯ КРИЗОВИХ СИТУАЦІЙ У НАУЦІ ТА ОСВІТІ

За редакцією:

Ян Гжесяк, Іван Зимомря, Василь Ільницький

Konin – Użhorod – Przemyśl – Mikołajów
2024

Конін – Ужгород – Перемишль – Миколаїв
2024

УДК 371.1:001(08)
ББК 74.04я43
Р 64

Розвиток сучасної освіти і науки: результати, проблеми, перспективи. Том XVII: Подолання кризових ситуацій у науці та освіті / [Ред.: Я. Гжесяк, І. Зимомря, В. Ільницький]. Конін – Ужгород – Перемишль – Миколаїв: Посвіт, 2024. 250 с.

Rozwój nowoczesnej edukacji i nauki – stan, problemy, perspektywy. Tom XVII: Przewycięzanie sytuacji kryzysowych w nauce i w edukacji / [Red.: J. Grzesiak, I. Zymomyra, W. Ilnytskyj]. Konin – Użhorod – Przemyśl – Mikołajów: Posвіт, 2024. 250 s.

ISBN 978-617-8003-18-0

Видання містить матеріали, що лягли в основу доповідей XVII-ї Міжнародної науково-практичної конференції «Розвиток сучасної освіти і науки: результати, проблеми, перспективи». Молоді та досвідчені науковці висвітлюють актуальні питання в галузях педагогіки, психології, мовознавства та літературознавства, мистецтвознавства, історичних, суспільних та природничих наук, туризму, фізичного виховання та реабілітації. Матеріали стануть корисними для широкої наукової громадськості, викладачів, аспірантів, студентів.

УДК 371.1:001(08)
ББК 74.04я43

Kolegium redakcyjne:

dr hab., prof. J.Grzesiak; dr hab., prof. I.Zymomyra; dr hab., prof. M.Zymomyra; dr hab., prof. I.Żorowa; dr hab., prof. W.Ilnytskyj; dr hab., prof. J.Kuzmenko; dr hab., prof. O. Dobrowolska; dr hab., prof. T.Mishenina; dr hab., prof. K.Nowakowska; dr hab., prof. O.Newmerzycka; dr hab., prof. A.Peczarskyj; dr dr S.Slobodian; dr hab., prof. T. Stepanova; H.Wojciechowska; dr R.Żowtani; dr O.Zymomyra.

Редакційна колегія:

д-р габ, проф. Я.Гжесяк; д-р філол. н., проф. І.Зимомря; д-р філол. н., проф. М.Зимомря; д-р пед. н., проф. І.Жорова; д-р іст. н., проф. В.Ільницький; д-р пед. н., проф. Ю.Кузьменко; д-р філол. н., проф. О.Добровольська; д-р пед. н., проф. Т.Мішеніна; д-р габ, проф. К.Новаківська; д-р пед. н., проф. О.Невмержицька; д-р філол. н., проф. А.Печарський; канд. тех. н., доц. С.Слободян; д-р пед. н., проф. Т.Степанова; д-р Г.Войтехівська; канд. філол. н., доц. Р.Жовтані; канд. філол. н., доц. О.Зимомря.

Recenzenci:

dr hab., prof. Zenon Jasiński

dr hab., prof. Ihor Dobriański

Рецензенти:

д-р габ., проф. Зенон Ясінські

д-р педагогічних наук, проф. Ігор Добрянський

ISBN 978-617-8003-18-0

© Я. Гжесяк, І. Зимомря, В. Ільницький, 2024
© Посвіт, 2024

ЗМІСТ

ІСТОРИЧНІ НАУКИ. ФІЛОЛОГІЯ. СУСПІЛЬНІ НАУКИ

Бондаренко О., Пруський А., Тищенко В. Шляхи підвищення стійкості економіки країни в умовах військового часу.....	
Віннічук О. Практики соціальної адаптації та психологічної реабілітації внутрішньо переміщених осіб в умовах війни.....	
Гвоздяк О. Семантичні особливості німецьких запозичень в українській закарпатській говірці долини ріки Віола.....	
Запорожець А. Археологічна спадщина України в російських ЗМІ як інструмент пропаганди та утвердження ідеології «руського міра».....	
Зимомря І., Зимомря М. Утвержувач складових міжкультурної комунікації.....	
Золотухін О. Українська греко-католицька церква на Дрогобиччині в роки Другої світової війни.....	
Ільницький В. Радянська депортаційна операція із Західної України 1939 р.: нове джерельне свідчення.....	
Калініченко Т. Трансформації у перекладах як засоби експліцитного вираження смислу.....	
Носа Б. Між історією та сучасністю: романний світ Філіппа Майєра.....	
Репетій С. Розвиток свідомості особистості як необхідна умова духовного зростання.....	
Фиштик І., Зимомря М., Зимомря О. Архетип образу сумління.....	
Хоменко І., Фоменко В., Сорока С. Повернення до емпірики, або спроба осмислити результати впливу війни на свідомість дітей шляхом аналізу дитячих малюнків.....	
Шкода Н., Пшенічна Ю. Діяльність депутатів від України в роботі Першої Державної думи.....	

ПЕДАГОГІКА. ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА

Бабійчук Т. «Лист до молоді української» Павла Грабовського як програма творення української України.....	
Барановська О. Формування готовності старшокласників до здійснення життєвого вибору.....	
Воловик І., Підвальна О. Ефективність фітнес-йоги для залучення здобувачів вищої освіти до здорового способу життя.....	
Hodovanets N., Hodovanets A. Use of the communicative method in learning a foreign language.....	
Гутор Л. Цілеспрямованість деонтологічної підготовки майбутніх лікарів.....	
Dido N., Kaniuk O. Problems of Student-Teacher Interaction in Teaching English for Specific Purposes.....	

Канюк О., Пантьо В. Переваги та недоліки організації науково-дослідницької діяльності студентів в європейських та українських університетах.....	
Кіш Н., Канюк О. Прикладні методи вивчення між культурної комунікації.....	
Корнієнко І., Корнієнко М. До питання розвитку української освіти в контексті євроінтеграції.....	
Корнієнко М. Сучасні процеси модернізації методичної складової іншомовної підготовки магістрів-філологів в Україні.....	
Kravets O. Peculiarities of teaching English for Specific Purposes for medical students.....	
Кравченко-Дзондза О., Ганцяк Т. Лінгводидактичні аспекти формування образного мовлення учнів початкових класів.....	
Кравченко-Дзондза О., Качмар Н. Культура читання у змісті початкової літературної освіти.....	
Кравченко-Дзондза О., Ткачова Х. Творче читання в контексті розвитку читачкої компетентності учнів початкових класів.....	
Кречківська П. Диференціація та її роль у розвитку комунікативної компетентності учнів початкової школи.....	
Куприсюк О. Робота з поетичними текстами як засіб формування естетичних почуттів учнів початкових класів.....	
Лелека В., Алдабаєва О. Інноваційні фізкультурно-оздоровчі технології, ефективність сучасних мобільних програм (додатків), їх особливості та методика використання.....	
Лелека В., Бережний Д. Особливості фізичного виховання студентів мовних спеціальностей в умовах дистанційного навчання з використанням різних технік.....	
Лелека В., Беспалько В. Особливості фізичного виховання студентів, що мають відхилення у стані здоров'я.....	
Лелека В., Вадимов В. Використання нетрадиційних технік фізичного виховання студентів немовних спеціальностей у закладах вищої освіти.....	
Лелека В., Гірчак В. Методика розвитку фізичних якостей у дітей із порушенням зору.....	
Лелека В., Гладка С. Методика навчання фізичної культури учнів початкової школи у закладах загальної середньої освіти.....	
Лелека В., Горстка Р. Розвиток фізичних якостей у дітей молодшого шкільного віку засобами футболу.....	
Лелека В., Гутник К. Розвиток фізичних здібностей юних футболістів на етапі початкової підготовки засобами рухливих ігор.....	
Лелека В., Дорошенко Д. Особливості фізичного розвитку дітей молодшого шкільного віку з порушеннями мовлення з використанням інформаційно-комунікативних технологій.....	
Лелека В., Зданевич О. Особливості розвитку фізичної сфери учнів з порушенням опорно-рухового апарату в закладах загальної середньої освіти.....	

- Лелека В., Короїд В.** Розвиток фізичних якостей в учнів початкових класів закладів загальної середньої освіти за допомогою специфічних засобів.....
- Лелека В., Косовський Д.** Формування фізичних якостей у студентів неспортивних педагогічних спеціальностей на заняттях фізичної культури за допомогою специфічних засобів.....
- Лелека В., Косогоров М.** Формування фізичних якостей в учнів старших класів закладів загальної середньої освіти за допомогою специфічних та неспецифічних засобів.....
- Лелека В., Кравцов О.** Формування здоров'язбережувальної компетенції в учнів з особливими освітніми потребами в умовах закладів загальної середньої освіти.....
- Лелека В., Лимар Д.** Методика проведення фізкультурно-оздоровчих занять для учнів з особливими освітніми потребами.....
- Лелека В., Лотоцький В.** Використання інноваційних методів навчання щодо формування здоров'язбережувальної компетенції у дітей молодшого шкільного віку.....
- Лелека В., Мардиросян П.** Особливості адаптивного фізичного виховання дітей шкільного віку з порушенням опорно-рухового апарату.....
- Лелека В., Матіато А.** Методика навчання фізичної культури учнів старшої школи у закладах загальної середньої освіти.....
- Лелека В., Неутолімов М.** Особливості фізичного виховання учнів початкової школи в умовах дистанційного навчання з використанням нетрадиційних технік.....
- Лелека В., Сидорчук А.** Використання інноваційних методів під час фізичного виховання дітей молодшого шкільного віку в умовах дистанційного навчання.....
- Лелека В., Філіппов А.** Формування фізичних якостей в учнів початкових класів на уроках фізичної культури за допомогою інноваційних методів навчання.....
- Лісовська Т.** Розвиток естетичної культури майбутніх фахівців дошкільної освіти.....
- Логвіненко Н.** Парадигма пошуково-дослідницької роботи курсантів у процесі вивчення української культури.....
- Мисечко Х.** Основні підходи до ознайомлення учнів початкової школи з елементами ділового мовлення.....
- Михальченко Н.** Розвиток патріотичної рефлексії особистості під впливом виховного ідеалу українського народу.....
- Монастирська О.** Творчість як складова педагогічної майстерності вчителя.....
- Pluskota M., Zymomrya M.** Szkolnictwo wyższe w Polsce: Struktura, finansowanie i wyzwania.....
- Похила О.** Формування мовної компетентності учнів початкових класів на уроках із вивчення елементів синтаксису.....

досягнення цілей фізичного виховання. Вони забезпечують розвиток сили, швидкості, витривалості та інших фізичних якостей [1].

Специфічні та неспецифічні засоби роботи характерні для фізичного виховання та для кожного виду спорту окремо. Від поєднання цих засобів залежить ефект від фізичного виховання. Різниця специфічних та неспецифічних засобів і вправ полягає у тому, що специфічні вправи мають цілеспрямований тренувальний вплив на людину, а неспецифічні вправи використовуються як засіб загальної підготовки. В будь-якому випадку поєднання цих вправ дають кращий ефект під час фізичного виховання старшокласників.

Отже, можна зробити висновок, що формування фізичних якостей у старшокласників є невід'ємною частиною розвитку особистості дитини та фізичного виховання загалом. Фізичні якості впливатимуть на подальший розвиток учня/учениці, підготують до майбутньої професійної діяльності, розвиватимуть рухову активність тощо. Ми визначили, що здійснювати вплив на формування фізичних якостей можна за допомогою специфічних та неспецифічних засобів, які відрізняються тим, що специфічні засоби чинять тренувальний вплив, а неспецифічні мають ефект загальної підготовки. Їх поєднання матиме кращий результат у ході фізичної підготовки.

ЛІТЕРАТУРА

1. Білик Ю. Засоби та методи фізичного виховання. На Урок. URL: <https://naurok.com.ua/zasobi-ta-metodi-fizichnogo-vihovannya-392352.html> (дата звернення: 04.09.2024).

2. Завдання фізичного виховання дітей шкільного віку. Фізичне виховання. URL: <https://sportsmenam.wordpress.com/2012/12/30/завдання-фізичного-виховання-дітей-ш/> (дата звернення: 04.09.2024).

3. Мудрик В. Педагогічна сутність якостей особистості в фізичному розвитку. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/2934/1/47.pdf> (дата звернення: 04.09.2024).

4. Павленко К. Мета та завдання фізичного виховання старшого шкільного віку. На Урок. URL: <https://naurok.com.ua/meta-ta-zavdannya-starshogo-shkilnogo-viku-314173> (дата звернення: 04.09.2024).

5. Середа В. Мета і завдання фізичного виховання (методичні матеріали). Всеосвіта. URL: <https://vseosvita.ua/library/meta-i-zavdannya-fizichnogo-vihovanna-metodicni-materiali-201250.html> (дата звернення: 04.09.2024).

Віталій ЛЕЛЕКА, Олександр КРАВЦОВ
(Миколаїв, Україна)

ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ В УЧНІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ В УМОВАХ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Однією з важливих компетенцій, яку варто формувати та розвивати у дітей з особливими освітніми потребами є здоров'язбережувальна компетенція. Її сутність полягає у тому, що учень навчається дбайливо ставитися до власного здоров'я та

здоров'я інших людей. Г. Гуз стверджує, що саме перші роки навчання у школі є базовими для формування ключових компетентностей, які спрямовують подальший життєвий шлях та навчальні можливості учнів, формуючи стиль навчальної діяльності та моделі поведінки, розуміння себе як члена соціальної спільноти. До таких компетентностей відносять і здоров'язбережувальну компетенцію. Здоров'язбережувальна компетентність передбачає не тільки медично-валеологічну інформативність, але й застосування здобутих знань на практиці, володіння методиками зміцнення здоров'я й запобігання захворюванням. Формування спрямованості мислення на збереження й зміцнення здоров'я – невід'ємний компонент здоров'язбережувальної компетентності [3].

Т. Бойченко також вважає, що здоров'язбережувальна компетенція є ключовою та має такі ознаки:

- поліфункціональність – вона дозволяє вирішувати проблеми здоров'язбереження людини, групи людей, спільноти або суспільства у просторі всіх чотирьох складових здоров'я, а саме: фізичної, соціальної, психічної та духовної;
- міждисциплінарність та надпредметність – інформація про формування, зміцнення та збереження здоров'я має місце в усіх ланках неперервної валеологічної освіти;
- багатовимірність – зумовлена сутністю здоров'я людини як багатомірного та цілісного феномена [1].

О. Ващенко трактує здоров'язбережувальну компетенцію як процес, який складається з трьох етапів, які між собою відрізняються один від одного як специфічними завданнями, так і особливостями методики. Розглянемо ці етапи. Перший етап – початкове ознайомлення з основними поняттями та уявленнями. Спрямований на формування елементарних знань про складові здорового способу життя. Другий етап – поглиблене вивчення. Даний етап зосереджений на повноцінному розумінні основ здорового способу життя учнів та вказує на рішення певних завдань. Третій етап – закріплення знань, умінь та навичок збереження й зміцнення здоров'я та їх подальшого вдосконалення. Цей етап передбачає формування вміння зберігати здоров'я та перевести це у звичку, що буде використовуватися у повсякденному житті [2].

Науковець М. Малащенко відповідно до тлумачення поняття здоров'язбережувальної компетенції визначив основні її компоненти:

- аксіологічний компонент – полягає у формуванні ціннісно-орієнтованих установок на здоров'я, здоров'язбереження як невід'ємної частини життєвих цінностей і світогляду людини;
- гносеологічний компонент – полягає у формуванні системи наукових і практичних знань, умінь і навичок поведінки у повсякденному житті, які забезпечують ціннісне ставлення до особистого здоров'я та здоров'я оточуючих людей;
- екологічний компонент – полягає в усвідомленні того, що людина є біологічним видом та існує у поєднанні з біосферою;
- емоційно-вольовий компонент – полягає у прояві психологічних механізмів, які спрямовані на формування досвіду взаємовідносин особистості та суспільства в

цілому. У ході цього компоненту формуються такі якості особистості як організованість, дисциплінованість, обов'язок, честь та гідність;

- здоров'язбережувальний компонент – має у собі певну систему вправ, які спрямовані на вдосконалення навичок та вмінь щодо особистої гігієни, догляду за своїм одягом, місце проживання, а також навколишнім середовищем; дотримання режиму дня та режиму харчування тощо;

- фізкультурно-оздоровчий компонент – полягає у підвищенні рухової активності, загартуванні організму, а також забезпечує високі адаптативні можливості [4].

Ми розуміємо, що навчання дітей з особливими освітніми потребами є специфічним процесом, який потребує спеціальної підготовки. Така специфічність, як зазначає С. Смирнова, обумовлена тим, що особливі освітні потреби виникли внаслідок стану дитини. Особливо важлива роль в організації збереження й зміцнення здоров'я дітей з ООП належить учителю. Однією із пріоритетних задач учителя у цьому напрямку є набуття учнями здоров'язбережувальної компетентності через формування сприятливих для здоров'я, безпеки і соціальної інтеграції знань, умінь, ставлень. Для роботи з дітьми з особливими освітніми потребами можна використовувати такі форми оздоровчої роботи на уроках: привітання – побажання кожного гарного дня сприяє створенню гарного психологічного настрою як в колективі, так і в кожній дитині; пальчикова гімнастика; фізкультхвилинки; гімнастика для очей; дихальна гімнастика; звукова гімнастика; психогімнастика; ситуація успіху; кольоротерапія; казкотерапія тощо [5].

Отже, ми можемо зробити висновок, що однією з форм роботи з дітьми з особливими освітніми потребами є формування та розвиток здоров'язбережувальної компетенції, яка передбачає собою дбайливе ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших людей. Існують форми та методи роботи, завдяки яким можна формувати здоров'язбережувальну компетенцію у дітей з особливими освітніми потребами: дидактичні ігри, бесіди та розповіді, спостереження, психогімнастика, пальчикова гімнастика, дихальна гімнастика та ін.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бойченко Т. Навчити головного. Формування здоров'яформувальної та здоров'язбережувальної компетентності учнівської молоді. *Профтехосвіта*. 2009. № 1. С. 40–43.

2. Ващенко О. Готовність вчителя до використання здоров'язбережувальних технологій у навчально-виховному процесі. *Здоров'я та фізична культура*. 2006. № 8. С. 1–6.

3. Гуз Г. Формування в молодших школярів здоров'язбережувальної компетентності. На Урок. URL: [https://naurok.com.ua/praktichniy-posibnik-formuvannya-v-molodshih-shkolyariv-zdorov-yazberezhuvaino-kompetentnosti-339826.html#:~:text=Однією%20з%20ключових%20компетентностей%20є,та%20здоров'я%20інших%20людей](https://naurok.com.ua/praktichniy-posibnik-formuvannya-v-molodshih-shkolyariv-zdorov-yazberezhuvaino-kompetentnosti-339826.html#:~:text=Однією%20з%20ключових%20компетентностей%20є,та%20здоров'я%20інших%20людей.). (дата звернення: 04.09.2024).

4. Малашенко М. Шляхи реалізації здоров'язбережувальних освітніх технологій у початковій школі. *Основи здоров'я*. 2012. №2. С. 12–18.

5. Смирнова С. Ефективні умови формування здоров'язбережувальної компетентності дітей з ООП. На Урок. URL: <https://naurok.com.ua/vistup-efektivni-umovi-formuvannya-zdorov-yazberezhualno-kompetentnosti-ditey-z-oop-402783.html> (дата звернення: 04.09.2024).

Віталій ЛЕЛЕКА, Дмитро ЛИМАР
(Миколаїв, Україна)

МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ФІЗКУЛЬТУРНО-ОЗДОРОВЧИХ ЗАНЯТЬ ДЛЯ УЧНІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ

Кожного дня кількість дітей з особливими освітніми потребами невинно зростає. За останні 5 років кількість дітей з ООП збільшилася майже у 2,5 рази. Наприклад, з 4655 вихованців у 2019 році в закладах дошкільної освіти до 11285 вихованців у 2024 році, та більш як удвічі – з 18643 учнів з ООП в закладах загальної середньої освіти у 2019 році до 40354 учнів у 2024 році [5].

У пункті 20 частини першої статті №1 Закону України «Про освіту» зазначається, що особа з особливими освітніми потребами – це така особа, яка потребує додаткової постійної чи тимчасової підтримки в освітньому процесі з метою забезпечення її права на освіту. Освітній процес осіб з особливими освітніми процесами забезпечується саме інклюзивним навчанням, що відповідно до пункту 12 частини першої статті №1 Закону України «Про освіту» трактується як система певних освітніх послуг, які гарантовані державою, що базується на принципах недискримінації, врахування багатоманітності людини, ефективного залучення та включення до освітнього процесу всіх його учасників [2].

Одним із видів роботи з дітьми з особливими освітніми потребами є проведення фізкультурно-оздоровчих занять. Їх мета використання полягає у досягненні оздоровчого ефекту та фізичного вдосконалення. Серед видів фізкультурно-оздоровчих занять виділяють такі:

- рекреаційно-оздоровчі – спеціально розроблені для активного відновлення. Ці заняття включають вправи, які безпосередньо пов'язані з підвищенням опірності організму до негативних впливів навколишнього середовища, відновленням працездатності та зниженням психологічного стресу. Варто зазначити, що зміст таких занять може включати як фізичні вправи, так і вправи з різних видів спорту;

- профілактично-оздоровчі – спрямовані на загартування організму, профілактику різних захворювань та відновлення різних функцій організму. До змісту цих занять входять спеціальні реабілітаційні вправи, а також звичайні оздоровчі та відновлювальні вправи;

- кондиційне тренування – цей тип тренування використовує спеціально організовані форми м'язової активності. Метою таких тренувань є покращення фізичного стану до відповідного високого рівня або підтримання високого рівня фізичного стану. У таких тренуваннях використовуються будь-які фізичні вправи, але найчастіше

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

Алдабасва Олександра – магістр кафедри фізичної культури та спорту Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського

Анталовці Юрій – магістрант факультету туризму та міжнародних комунікацій ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Бабійчук Тамара – кандидат педагогічних наук, викладач-методист Бердичівського педагогічного фахового коледжу

Барановська Олена – старший науковий співробітник відділу дидактики Інституту педагогіки НАПН України, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, м. Київ

Белоусова-Зомбор Герда – магістрантка факультету туризму та міжнародних комунікацій ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Бережний Дмитро – магістр кафедри фізичної культури та спорту Миколаївського національного університету імені В.О.Сухомлинського

Беспалько Вадим – магістр кафедри фізичної культури та спорту Миколаївського національного університету імені В.О.Сухомлинського

Бецко Христина – бакалавр кафедри фізичної терапії, ерготерапії та здоров'я Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

Бикова Олена – професор кафедри профілактики пожеж та безпеки життєдіяльності населення Інституту державного управління та наукових досліджень з цивільного захисту

Бондаренко Олег – доцент кафедри профілактики пожеж та безпеки життєдіяльності населення Інституту державного управління та наукових досліджень з цивільного захисту

Вадимов Вадим – магістр кафедри фізичної культури та спорту Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського

Віннічук Ольга – здобувачка 1 курсу магістратури спеціальності 053 Психологія Навчально-реабілітаційного закладу вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут»

Власенко Євген – старший викладач кафедри профілактики пожеж та безпеки життєдіяльності населення Інституту державного управління та наукових досліджень з цивільного захисту

Воловик Наталія – доцент кафедри олімпійського та професійного спорту Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

Ганцяк Тетяна – магістрантка факультету початкової освіти та мистецтва Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

Гвоздяк Ольга – кандидат педагогічних наук, професор, професор кафедри німецької філології ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Гірчак Владислав – магістр кафедри фізичної культури та спорту Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського

Гладка Сніжана – магістр кафедри фізичної культури та спорту Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського

Гнип Ігор – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри спеціальної фізичної підготовки факультету № 2 ІФПНП Львівського державного університету внутрішніх справ

Гнот Соломія – кандидат історичних наук, доцент кафедри олімпійської освіти Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського

Годованець Анастасія – студентка 1 курсу філологічного факультету (спец. Українська мова і література. Англійська мова і література) ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Годованець Наталія – доцент кафедри іноземних мов ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Годя Іван – кандидат економічних наук, доцент кафедри туристичної інфраструктури та готельно-ресторанного господарства ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Горстка Ростислав – магістр кафедри фізичної культури та спорту Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського

Гутник Константин – магістр кафедри фізичної культури та спорту Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського

Гутор Любов – доцент кафедри латинської та іноземних мов Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького

Гуштан Тетяна – доктор економічних наук, професор кафедри технології і організації ресторанного господарства, Ужгородський торговельно-економічний інститут Державного торговельно-економічного університету

Демків Анна – старший викладач кафедри профілактики пожеж та безпеки життєдіяльності населення Інституту державного управління та наукових досліджень з цивільного захисту

Дідо Наталія – старший викладач кафедри іноземних мов ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Дорошенко Дмитро – магістр кафедри фізичної культури та спорту Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського

Єременко Сергій – заступник начальника Інституту державного управління та наукових досліджень з цивільного захисту з навчальної роботи

Зайцева Ірина – кандидат біологічних наук, доцент кафедри садово-паркового мистецтва та ландшафтного дизайну Дніпровського державного аграрно-економічного університету

Запорожець Аліна – студентка Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

Зданевич Олександр – магістр кафедри фізичної культури та спорту Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського

Зимомря Іван – доктор філологічних наук, професор, академік АН Вищої школи України, завідувач кафедри теорії та практики перекладу Ужгородського національного університету; професор Поморського університету в Слупську (Польща)

Зимомря Микола – доктор філологічних наук, професор, академік АН Вищої школи України, професор кафедри англійської мови та перекладу Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

Зимомря Мирослава – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри практики англійської мови Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

Зимомря Олена – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри міжкультурної взаємодії Ужгородського національного університету

Золотухін Олег – аспірант кафедри історії України та правознавства Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

Ільницький Василь – доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історії України та правознавства Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

Йовбак Ніка – студентка 4 курсу ФМЦТ (спец. Аналіз даних та сучасні технології програмування) ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Калініченко Тетяна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри загального мовознавства і романо-германської філології Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди

Канюк Олександра – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувачка кафедри іноземних мов ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Канюк Олеся – старший викладач кафедри іноземних мов ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Качмар Наталія – магістрантка факультету початкової освіти та мистецтва Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

Кіш Віктор – магістр 1 курсу ФМЦТ (спец. «Аналіз даних та сучасні технології програмування»; спец. «Середня освіта. Математика» УУННІ) ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Кіш Надія – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Кмицяк Микола – старший викладач кафедри спеціальної фізичної підготовки факультету № 2 ІПФНП Львівського державного університету внутрішніх справ

Корнієнко Ірина – доцент кафедри педагогіки та психології Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського

Корнієнко Марія – аспірантка кафедри педагогіки та психології Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського

Короїд Вадим – магістр кафедри фізичної культури та спорту Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського

Корсак Роман – доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри туристичної інфраструктури та готельно-ресторанного господарства ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Косовський Денис – магістр кафедри фізичної культури та спорту Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського

Косогоров Максим – магістр кафедри фізичної культури та спорту Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського

Кравець Оксана – старший викладач англійської мови кафедри іноземних мов ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Кравцов Олександр – магістр кафедри фізичної культури та спорту Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського

Кравченко-Дзондза Олена – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри фундаментальних дисциплін початкової освіти Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

Кречківська Петрунелія – магістр кафедри фундаментальних дисциплін початкової освіти Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

Кузьменко Юлія – доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри педагогіки та психології Миколаївського національного університету ім. В.О. Сухомлинського

Куприсюк Олена – магістр кафедри фундаментальних дисциплін початкової освіти Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

Лазурко Артур – магістрант факультету туризму та міжнародних комунікацій ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Лелека Віталій – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри фізичної культури та спорту Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського

Леско Василь – магістрант факультету туризму та міжнародних комунікацій ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Лимар Дмитро – магістр кафедри фізичної культури та спорту Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського

Лисовська Тетяна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри початкової та дошкільної освіти Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського

Логвіненко Наталія – кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, доцент кафедри військово-гуманітарних дисциплін Військового інституту телекомунікацій та інформатизації імені Героїв Крут

Лотоцький Владислав – магістр кафедри фізичної культури та спорту Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського

Мардиросян Поліна – магістр кафедри фізичної культури та спорту Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського

Масний Олег – викладач кафедри фізичної терапії, ерготерапії та здоров'я Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

Матіато Андрій – магістр кафедри фізичної культури та спорту Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського

Мисечко Христина – магістр кафедри фундаментальних дисциплін початкової освіти Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

Михальченко Наталія – проректор з науково-педагогічної роботи Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського, доцент кафедри початкової та дошкільної освіти, кандидат психологічних наук

Монастирська Олена – викладач методики виховної роботи Красноградського педагогічного фахового коледжу Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради

Нежащий Михайло – магістр 1-го курсу кафедри садово-паркового мистецтва та ландшафтного дизайну Дніпровського державного аграрно-економічного університету

Неутолімов Максим – магістр кафедри фізичної культури та спорту Миколаївського національного університету імені В.О.Сухомлинського

Носа Богдан – аспірант кафедри теорії та практики перекладу ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Пантьо Вікторія – магістрантка 1 курсу ФІФ (спец. Англ. мова та література) ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Підвальна Олена – ст. викладач кафедри технологій оздоровлення та спорту Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут ім. Ігоря Сікорського»

Плускота Магдалена (Pluskota Magdalena) – д-р, Вища школа менеджменту та підприємництва у Валбжиху (Польща)

Похила Оксана – магістр кафедри фундаментальних дисциплін початкової освіти Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

Пруський Андрій – начальник кафедри профілактики пожеж та безпеки життєдіяльності населення Інституту державного управління та наукових досліджень з цивільного захисту

Пфайфер Володимир – магістр кафедри фундаментальних дисциплін початкової освіти Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

Пшенічна Юлія – студентка магістратури Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького спеціальності 014.03 Середня освіта (Історія)

Репетій Світлана – кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної психології Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Роговська Єлизавета – викладач кафедри мистецької освіти Житомирського державного університету імені Івана Франка

Рускуліс Андріс – здобувач освіти І (бакалаврського) рівня спеціальності 120 Комп'ютерні науки Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського

Рускуліс Лілія – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри української мови і літератури Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського

Сивак Юлія – студентка магістратури Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

Сидоренко Володимир – професор кафедри профілактики пожеж та безпеки життєдіяльності населення Інституту державного управління та наукових досліджень з цивільного захисту

Сидорчук Андрій – магістр кафедри фізичної культури та спорту Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського

Совгір Ірина – магістр 1-го курсу кафедри садово-паркового мистецтва та ландшафтного дизайну Дніпровського державного аграрно-економічного університету

Сорока Світлана – заступник директора з навчально-виховної роботи Чернігівської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 27 Чернігівської міської ради Чернігівської області, вчитель образотворчого мистецтва вищої категорії, учитель-методист

Стегній Наталія – магістр кафедри фундаментальних дисциплін початкової освіти Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

Степанова Тетяна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри дошкільної освіти Миколаївського національного університету ім. В.О. Сухомлинського

Стойка Олеся – доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри іноземних мов ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Султанова Наталя – доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки та психології МНУ імені В.О. Сухомлинського

Тимчак Ярослав – кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент кафедри олімпійської освіти Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського, завідувач кафедри

Тищенко Василь – доцент кафедри профілактики пожеж та безпеки життєдіяльності населення Інституту державного управління та наукових досліджень з цивільного захисту

Ткачова Христина – магістрантка факультету початкової освіти та мистецтва Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

Тупченко Валерія – доцент кафедри іншомовної підготовки, європейської інтеграції та міжнародного співробітництва Навчально-наукового інституту «Українська інженерно-педагогічна академія» Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна

Тьорло Олена – кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, завідувач кафедри спеціальної фізичної підготовки факультету № 2 ІПФНП Львівського державного університету внутрішніх справ

Українець Ярослава – магістр кафедри фундаментальних дисциплін початкової освіти Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

Фиштик Йосип – член Національної Спілки письменників України

Фігура Оксана – старший викладач кафедри фізичної терапії, ерготерапії та здоров'я Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

Філіппов Андрій – магістр кафедри фізичної культури та спорту Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського

Фоменко Володимир – кінодраматург, журналіст

Хоменко Ілля – доктор наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри аудіовізуальних медіа Навчально-наукового інституту журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Ціж Любов – доцент кафедри фізичної терапії та ерготерапії Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського

Червоношапка Марина – кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, доцент кафедри спеціальної фізичної підготовки факультету № 2 ІПФПНП Львівського державного університету внутрішніх справ

Четвертак Тетяна – кандидат педагогічних наук, викладач кафедри хімії та хімічної освіти Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького

Шейко Лілія – старший викладач кафедри водних видів спорту Харківської державної академії фізичної культури

Шкода Наталя – кандидат історичних наук, доцент кафедри історії та археології Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького

НАУКОВЕ ВИДАННЯ
ROZWÓJ NOWOCZESNEJ EDUKACJI I NAUKI –
STAN, PROBLEMY, PERSPEKTYWY
**TOM XVII: PRZEWYCIĘŻANIE SYTUACJI KRYZYSOWYCH
W NAUCE I W EDUKACJI**

Pod redakcją:
Jan Grzesiak, Ivan Zymomrya, Vasyl Ilnytskyj

РОЗВИТОК СУЧАСНОЇ ОСВІТИ І НАУКИ:
РЕЗУЛЬТАТИ, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ
**ТОМ XVII: ПОДОЛАННЯ КРИЗОВИХ СИТУАЦІЙ
У НАУЦІ ТА ОСВІТІ**

За редакцією:
Ян Гжесяк, Іван Зимомря, Василь Ільницький

Pod redakcją:
Jan Grzesiak, Ivan Zymomrya, Vasyl Ilnytskyj

*Макетування та верстка – Василь Герман
Дизайн обкладинки – Олег Лазебний*

***Редакція не завжди поділяє думки авторів, за зміст, достовірність
інформації та точність цитувань відповідальності не несе.
При передруці статей посилання на збірник є обов'язковим.***

Здано до набору 01.10.2024 р. Підписано до друку 14.10.2024 р.

Гарнітура Times. Формат 60x84 1/16.

Друк офсетний. Папір офсетний.

Ум. друк. арк. **13,7. Зам. № 1320**

Наклад 300 примірників

Свідцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру видавців,
виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції Серія ДК № 2509 від 30.05.2006 р.

Друк ПП «ПÓСВІТ»
Адреса: вул. І. Мазепи, 7, м. Дрогобич, 82100 Україна
тел. факс (03244) 2-23-35, тел.: 3-38-50, 2-23-76.
E-mail: posvitdruk@gmail.com